

Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen varhaiskasvatuksessa

Lasten ja nuorten lautakunta 18.03.2025 § 29

Valmistelija

varhaiskasvatuspäällikkö Sari Koivisto

Kaupunginhallitus on 11.3.2024 § 58 päättänyt asettaa ohjausryhmän, jonka tehtävänä on määritellä kaupungin toiminnallisen talouden noin 2,0 milj. euron kattamiseen tarvittavien taloudellisten toimenpiteiden laajuus ja aikataulu. Ohjausryhmän laatima toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, jotka voivat johtaa muutoksiin työn organisoinnissa, työvoiman käytön vähentämiseen ja lomautuksiin. Tavoitteena on pysyvä kustannusten väheneminen noin 2,5–3 milj. eurolla vuodesta 2025 alkaen.

Osana Oriveden kaupungin talouden ja toiminnan kehittämisohjelmaa kaupunginhallitus on antanut valtuutuksen toimeenpanna päätökset hallintosäännön toimivaltasäännösten mukaisesti. Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kehittämisohjelman talouden tasapainottamisen toimenpiteinä on kirjattu mm. esiopetusta täydentävän toiminnan järjestäminen sekä varhaiskasvatuksen yö- ja sunnuntaihoidon järjestämistavan muutos. Suunnitellut muutokset tarkoittavat toteutuessaan työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) 4 §:n mukaisia henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa sekä taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavia irtisanomisperusteisia muutoksia palvelussuhteen ehtoihin.

Ennen kuin työnantaja ratkaisee edellä asiat, työnantajan on neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi valmisteilla olevien muutosten perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehtoista ainakin niiden työntekijöiden kanssa, joita asia koskee. Neuvottelut on aloitettava niin ajoissa kuin mahdollista.

Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaan työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat

1. henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä
2. palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia
3. henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia

4. taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osaaikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Yhteistoimintaneuvotteluiden kohteena olevat toimenpiteet

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatuslaissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Vuorohoitoa on varhaiskasvatuslain 13 §:n mukaan järjestettävä varhaiskasvatusikäiselle lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. Vuorohoitoa järjestetään iltaisin, öisin, viikonloppuisin sekä arki- ja juhlapäivinä päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Vuorohoito ei kuulu subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden piiriin, vaan vuorohoitopaikka myönnetään lapselle vain, mikäli yksinhuoltajavanhempi tai molemmat vanhemmat/huoltajat ovat päätoimisesti ja samanaikaisesti joko vuorotyössä tai opiskeluun liittyvässä työharjoittelussa vuorotyöaikoina.

Lasten ja nuorten lautakunta on osana Oriveden kaupungin talouden ja toiminnan kehittämisohjelmaa 11.2.2025 päättänyt, että koululaisten vuorohoito päättyy Orivedellä 1.8.2025 alkaen. Varhaiskasvatuksen yö- ja sunnuntaihoidon järjestämistapaa muutetaan niin, että Orivarsan päiväkodin yö- ja sunnuntaiaukiolo päättyy. Varhaiskasvatusta yö- ja sunnuntaihoitona tarvitseville lapsille hoito järjestetään edelleen, mutta se räätälöidään jatkossa perhekohtaisesti esimerkiksi ostopalveluna. Tämän vuorohoitoa koskevan muutoksen myötä Orivarsan päiväkodin varhaiskasvatuksen lastenhoitajien jaksotyöaika tulee muuttua yleistyöajaksi. Orivarsan vuorohoidon muutosten osalta yt-neuvottelut koskevat ainoastaan Orivarsan päiväkodissa työskentelevien vakituisten varhaiskasvatuksen lastenhoitajien työaikamuodon muuttamista jaksotyöajasta yleistyöaikaan.

Esiopetus (4 tuntia päivässä) järjestetään edelleen koulupäivinä lapsen lähikoulussa. Kouluilla tapahtuva esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus päättyy tämän lukuvuoden lopussa. Elokuusta 2025 alkaen perheillä on valittavana esiopetuksen lisäksi vaihtoehtoisesti esiopetusta täydentävä toiminta, joka järjestetään kouluilla aamu- ja iltapäivätoimintana, tai esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, joka järjestetään päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Tämän muutoksen vuoksi esiopetuksessa työskentelevien varhaiskasvatuksen opettajien toimet tulee muuttua esiopettajan viroiksi. Samalla tulee esiopettajien määrä muuttua tarvetta vastaavaksi siirryttäessä esiopetuksen järjestämisessä varhaiskasvatuslaista perusopetuslain piiriin. Muutoksen myötä tällä hetkellä kouluilla esiopetuksessa työskentelevien varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtävät tulee muuttua koulunkäynninohjaajan tehtäviksi.

Yhteistoimintaneuvottelujen aikataulu

Lasten ja nuorten lautakunta päättää yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämisestä 18.3.2025, jonka jälkeen työnantaja antaa kirjallisen neuvotteluesityksen neuvottelujen käynnistämiseksi viimeistään viisi kalenteripäivää ennen neuvottelujen aloittamista. Tänä aikana henkilöstön edustajilla ja neuvottelun osapuolilla on mahdollisuus valmistautua neuvotteluihin.

Toimivalta

hallintosääntö 26 §

Esittelijä

kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Päätösehdotus	Lasten ja nuorten lautakunta päättää käynnistää yhteistoimintaneuvottelut Oriveden varhaiskasvatuspalveluissa.
Asian käsittely	Jäsen Kimmo Mäkelä poistui esteellisenä (intressijäävi) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Hänen tilalleen tuli varajäsen Jyrki Kallio. Keskustelun aikana varajäsen Jyrki Kallio teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: lasten ja nuorten lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus päättää yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämisestä Oriveden varhaiskasvatuspalveluissa. Jäsen Kirsi-Minna Koskela kannatti Jyrki Kallion tekemää ehdotusta. Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu muutosehdotus, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa: "Ne jäsenet, jotka kannattavat kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotusta, että lasten ja nuorten lautakunta päättää yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämisestä Oriveden varhaiskasvatuspalveluissa äänestävät JAA, ja ne jäsenet, jotka ovat Jyrki Kallion muutosehdotuksen kannalla, äänestävät EI." Äänestyksessä annettiin yhteensä 7 kpl ääniä: JAA-äänien antoivat Henry Ingraeus, Timo Malinen ja Ulla Eronen (3 kpl), EI-äänien antoivat Kirsi-Minna Koskela, Jyrki Kallio, Markus Hannila ja Marjatta Ylönen (4 kpl). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi Jyrki Kallion ehdotuksen tulleen hyväksytyksi lasten ja nuorten lautakunnan päätökseksi äänin 4-3.
Päätös	Lasten ja nuorten lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus päättää yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämisestä Oriveden varhaiskasvatuspalveluissa. Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa. -----

Kaupunginhallitus 24.03.2025 § 60

Esittelijä	kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee lasten ja nuorten lautakunnan päätöksen tiedoksi. Päätösehdotusta täydennetään kokouksessa.

Asian käsittely	Kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila oli asiantuntijana paikalla tämän asian käsittelyn aikana. Kaupunginhallituksen jäsen Anna Manner poistui esteellisenä (osallisuusjäävi) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös	Esittelijän kokouksessa tekemä päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää palauttaa yhteistoimintamenettelyjen käynnistämistä koskevan asian lasten ja nuorten lautakunnan päätettäväksi. Perusteena on, että yhteistoimintaneuvottelujen aloittamisesta päättää työnantaja. Kun käsiteltävänä olevassa asiassa yhteistoimintaneuvottelut koskevat lasten ja nuorten lautakunnan alaisuudessa toimivaa henkilöstöä, niin työnantajana toimii lasten ja nuorten lautakunta. Hallintosääntö § 26; Lautakunnalla on toimialallaan yleinen ratkaisovalta päättää ne asiat, jotka lain tai asetuksen tai erityisen säännön mukaan kuuluvat lautakunnille tai sen toimialueella kunnalle. Päätösehdotus hyväksyttiin. Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa. ----- Lasten ja nuorten lautakunta 31.03.2025 § 37 134/01.04.00.00/2025
Valmistelija	kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila Kaupunginhallitus on päättänyt palauttaa varhaiskasvatuksen yhteistoimintamenettelyn käynnistämisen lasten ja nuorten lautakunnan päätettäväksi. Esittelyteksti on sama kuin 18.3.2025 kokouksessa, ja se on luettavissa edellä.
Toimivalta	hallintosääntö 26 §
Esittelijä	kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila
Päätösehdotus	Lasten ja nuorten lautakunta päättää käynnistää yhteistoimintaneuvottelut Oriveden varhaiskasvatuspalveluissa.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
